

دعا یک نیاز فطری است/ خانه خود را مرکز معنویت کنیم

حجت‌الاسلام دلیر با بیان اینکه دعا یک نیاز فطری است و همه انسان‌ها ذاتاً نیاز به نیایش دارند، گفت: روزه دار واقعی در این شرایط خاصی که وجود دارد تلاش می‌کند خانه خود را مرکز معنویت کند.

حجت‌الاسلام دلیر با بیان اینکه دعا یک نیاز فطری است و همه انسان‌ها ذاتاً نیاز به نیایش دارند، گفت: روزه دار واقعی در این شرایط خاصی که وجود دارد تلاش می‌کند خانه خود را مرکز معنویت کند.

حجت‌الاسلام «بهرام دلیر ننده ای» در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، با بیان اینکه در نهاد و وجود هر انسان جذبه انس و راز و نیاز با معبود وجود دارد، اظهار کرد: انسان چه کافر، چه مسلمان، چه یهودی، چه مسیحی، چه شیعه، چه سنی، همه ملل در ذات خود فقیر و نیازمند است. خداوند در آیه ۱۵ سوره «فاطر» می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ» (ای مردم شما به خدا نیازمندید و خداست که بی‌نیاز ستوده است).

عضو هیأت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی ادامه داد: بنابراین در ذات بشر نیاز به حرکت به سوی خالق هستی ودیعه است، چراکه انسان فطرتاً کمال طلب است و کمال مطلق حضرت حق است. با توجه به این حقیقت ظرف وجود انسان با اظهار نیاز در مقابل معبود، تکمیل می‌شود و با دعا خود را به حضرت حق نزدیک و مقرب می‌سازد، همچنین از آن جایی که تمام اعمال جوارحی و جوانحی انسان بی‌نیاز از حول و قوه الهی نیست و هر لحظه همه هستی آدمی ندای ایاک نعبد و ایام نستعین سر می‌دهد، در نتیجه دعا و عبادت جایگاه ویژه‌ای دارد.

وی گفت: خداوند در آیه ۶۷ سوره «اسرا» می‌فرماید: «وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِنْ لَا إِيَّاهُ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا» (و چون در دریا به شما صدمه ای برسد هر که را جز او می‌خوانید ناپدید [و فراموش] می‌گردد و چون [خدا] شما را به سوی خشکی رها کنید رویگردان می‌شوید و انسان همواره ناسپاس است). بشر در جزر و مدهای زندگی، کرونایها، مصائب مختلف بیشتر پی به حضرت حق می‌برد، انسان در مواقع حساس زندگی، آنجا که مضطر می‌شود به حضرت حق پناه می‌برد و خداوند اذن سخن گفتن با خود را در قالب دعا به ما داده است. حال که چنین اجازه ای داریم، باید دعا کنیم که خداوند خود ضمانت اجابت را به ما داده است، چنانچه در آیه ۶۰ سوره «غافر» می‌فرماید: «وَقَالَ رَبِّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ» (و پروردگارتان فرمود مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم). بسیاری از دعاهای ما که به لحاظ ظاهر مستجاب نمی‌بینیم در واقع مستجاب است، به همین جهت است که در عالم واپسین برخی می‌گویند کاش در عالم خاک دعایی از ما مستجاب نمی‌شد و همه چیز را در عالم باقی به ما می‌دادند. با این وصف هر دعاهایی اجابتی دارد و حضرت حق خود ضمانت استجابتش را کرده است.

این پژوهشگر با بیان اینکه آدمی به دعا کارسنجی و انسان سنجی می‌شود، اظهار کرد: خداوند در سوره «فرقان» فرمود: «قُلْ مَا يَعْْبَأُ يَكُم رِيٌّ لَوْ لَا دَعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا» (بگو اگر دعای شما نباشد پروردگارم هیچ اعتنایی به شما نمی‌کند در حقیقت‏ شما به تکیذ پرداخته اید و به زودی [عذاب بر شما] لازم خواهد شد). بنابراین دعا اهمیت والایی در زندگی انسان داشته و اساساً یک نیاز فطری است. همه انسان‌ها ذاتاً نیاز به نیایش دارند، ذکر و دعا به انسان آرامش قلبی می‌دهد.

وی در بخش دیگری از مباحث خود گفت: عرفای بزرگ ما در زندگی خود هرگز اضطراب نداشتند، چراکه دعا و نیایش و توکل به خداوند لحظه‌ای از آنان جدا نمی‌شد. با این حال امروزه برخی روشنفکران مسخره می‌کنند که دعا یعنی چه، در حالی که همه ادیان توحیدی اعم از اسلام، مسیحیت و یهود و حتی زندق‌ها دعا می‌کنند. انسان دنبال پناهگاه است و امن‌تر از بارگاه الهی پناهگاهی نیست.

حجت‌الاسلام دلیر ننده ای، با اشاره به تأکید مقام معظم رهبری نسبت به مسأله دعا، تصریح به درگاه حضرت حق به ویژه در شرایط فعلی که افراد در خودقرنطینگی به سر می‌برند، گفت: اکنون در ماه رمضان فرصتی مناسب پیش روی ما قرار گرفته تا بتوانیم با معبود خود راز و نیاز کنیم.

وی ادامه داد: باید به تفاوت میان «دعا» و «ندا» توجه کنیم. ندا لفظ است، اما دعا شامل کتابت، اشاره، تلفظ است. خداوند به دعا کردن و به ویژه به اجتماعاتی که برای دعا و راز و نیاز گرد هم جمع می‌شوند توجه خاصی دارد، اما در شرایط کنونی که پدیده کرونا در جهان شیوع یافته است امکان برگزاری این اجتماعات نیست. در خلوت دعا کردن مقوله

ای جداگانه از سیره پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) نیست. بهترین معنویت‌ها در دل شب و سحرخیزی است. به ویژه در سحرهای ماه مبارک رمضان که لطف دو چندان دارد.

حجت الاسلام دلیر نقره ای افزود: نباید این گونه باشد که بی توجه به هشدارهای ستاد مبارزه با کرونا، عده ای بلند شوند و برای مثال دعای کمیل برگزار کنند به این بهانه که اهل دعا هستند. احتمال ضرر و زیان در چنین شرایطی بیشتر است. این دعا نه تنها معنویت ندارد که سرشار از مفسده است، چراکه بیماری را در جامعه افزایش می دهد. بنابراین ماه رمضان امسال اتفاقاً، فرصتی مناسب است تا بنشینیم و در خلوت با خداوند دعا کنیم. البته نباید دعا را به نفس تحمیل کرد، دعا چشیدنی است نه تحمیل کردنی، بنابراین باید تلاش کنیم که در ماه رمضان به گونه ای رفتار کنیم که نفس ما به دعا کردن رغبت داشته باشد.

وی اظهار کرد: روزه داری فقط امساک از خوردن و نوشیدن نیست، نفس ما باید رغبت به دعا کردن داشته باشد. روزه امساک از سخنان بیهوده، دوری از غیبت و تهمت، است. روزه ای که این شرایط را نداشته باشد از نظر عرفانی چاره ساز نیست. باید جوارح و جوانح آدمی روزه دار باشد. بنابراین معنویت دست خود صاحب معنویت است. سوال آن است که روزه بهتر است یا روزه دار؟ روزه فعل است، روزه دار فاعل این فعل است. روزه دار واقعی در این شرایط تلاش می کند در خانه خودش مرکزیتی معنوی ایجاد کند. اهل خانه را دور هم جمع کند تا به اتفاق عبادت کنند. اگر من به عنوان یک مسلمان در خانه خودم خلوت کرده و با نیت خالصانه روزه بگیرم و عبادت کنم بهتر است از اینکه ریاکارانه در جامعه حاضر شوم، خداوند مشتری ریاها نیست. ریا شرک است. در خانه خود مخلصانه با خداوند نیایش کنیم بهتر است از آنکه در بیت الله الحرام مملو از ریا قرآن قرائت کرده و با عجب و خودپسندی عبادت کنیم. بنابراین درست است که در شرایط فعلی امکان برگزاری تجمعات مذهبی نیست، اما می توان از فرصت ماه مبارک رمضان بهره جست و با دعای خالصانه به حضرت حق نزدیک شد.